

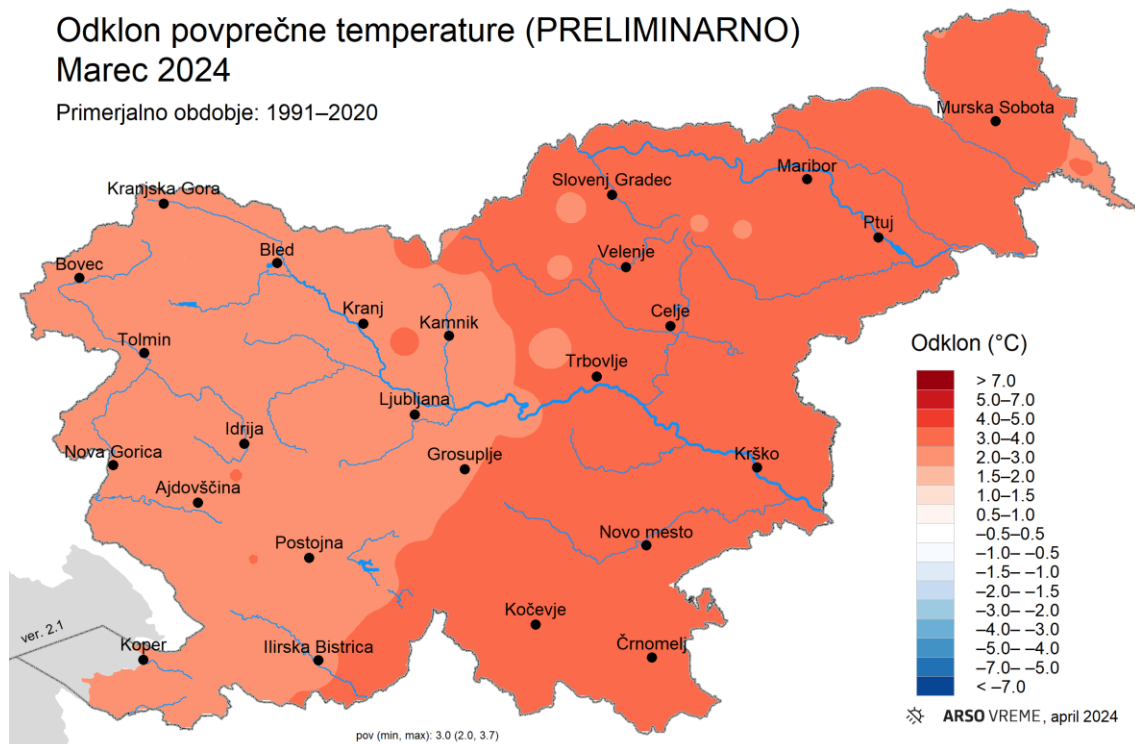
Podnebne značilnosti marca 2024

Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bil letošnji marec izjemno topel in nadpovprečno namočen. Število sončnih ur je bilo manjše od dolgoletnega povprečja.

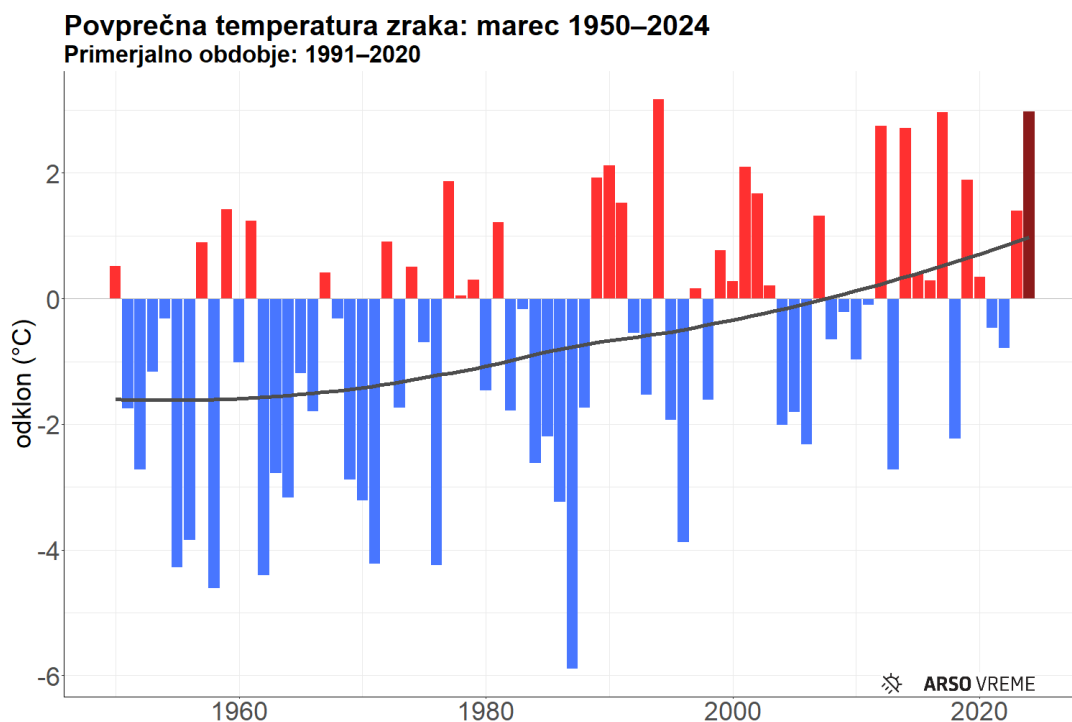
Odklon temperature zraka od povprečja primerjalnega obdobja 1991–2020 je na državni ravni znašal kar 3,0 °C, kar umešča letošnji marec na drugo mesto najtoplejših marceev vsaj od leta 1950. V tem obdobju je bil toplejši le marec 1994, z odklonom 3,2 °C. Praktično enako topel kot letošnji je bil marec 2017, z odklonom 2,7 °C mu sledita marca 2012 in 2014. Najhladnejši od leta 1950 je bil marec 1987, z odklonom –5,9 °C. Prostorsko gledano je bil letošnji marec od dolgoletnega povprečja bolj izstopajoč v vzhodni Sloveniji in delih dinarske gorske pregrade, manj pa v večjem delu zahodne polovice Slovenije.

Glede na temperaturni razpon v obdobju 1991–2020 je bil letošnji marec po nižinah zelo topel ali izjemno topel (med 91. in 98. centilom oziroma nad 98. centilom), v višjih legah pa topel (med 75. in 91. centilom).

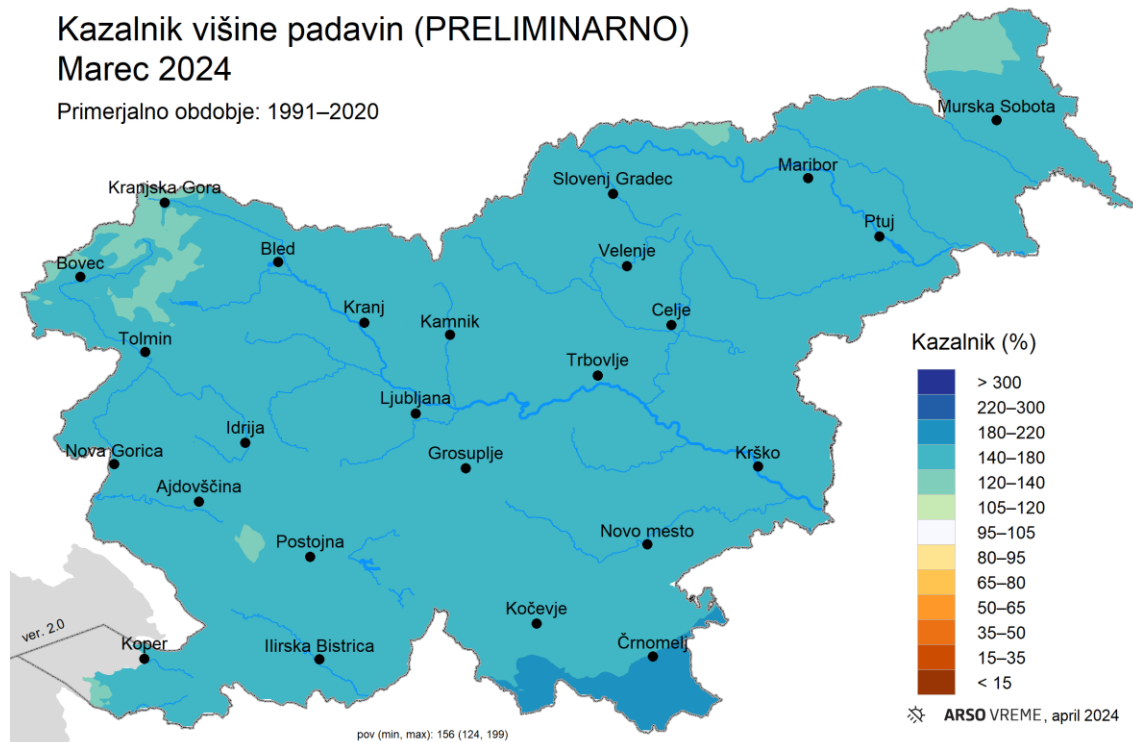
Marci se v povprečju ogrevajo že od 60. let 20. stoletja in so se do danes ogreli za okoli 2,5 °C. V zadnjih desetih letih so imeli le trije marci negativen temperaturni odklon. Pozitiven temperaturni odklon beležimo že deset zaporednih mesecev.



Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka marca 2024 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020



Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka na državni ravni v marcih 1950–2024 od povprečja tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. Marec 2024 je označen s temnejšo barvo.

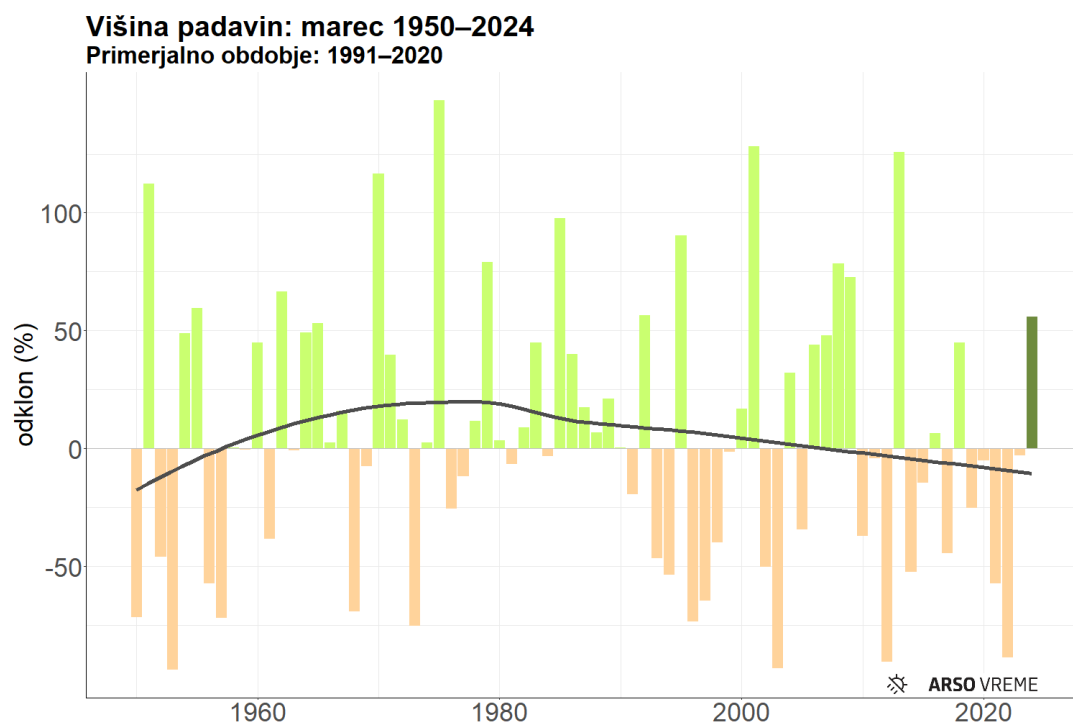


Slika 3. Kazalnik višine padavin marca 2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020

Marec je bil na ravni države glede na primerjalno obdobje 1991–2020 nadpovprečno namočen in je prekinil petletni niz podpovprečno namočenih marcev. Kazalnik višine padavin je znašal 155 %, kar ga uvršča med štirinajst najbolj namočenih od leta 1950. Najbolj namočen v tem obdobju je bil marec 1975, s kazalnikom 248 %, najmanj pa marca 1953 in 2003 (s kazalnikoma 6 oziroma 7 %).

Padavin je bilo v letošnjem marcu povsod več od dolgoletnega povprečja, v večini države je vrednost kazalnika padavin znašala med 140 in 180 %. Relativno najbolj namočeno je bilo v skrajni jugovzhodni Sloveniji, ob Kolpi. Glede na razpon vrednosti v primerjalnem obdobju 1991–2020 je bil letošnji marec v večjem delu Slovenije moker (med 75. in 91. centilom).

Marčevska višina padavin je na ravni države do sredine 70. let 20. stoletja naraščala, po letu 1980 pa pada. V zadnjih desetih letih nismo imeli nobenega izrazito mokrega marca, zadnji je bil leta 2013.



Slika 4. Relativni odklon višine padavin na državni ravni v marcih 1950–2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. Marec 2024 je označen s temnejšo barvo.

Skladno z zelo visoko nadpovprečno temperaturo je bil kljub obilnim padavinam marec v nižjih legah skromen s snežno odejo. Po nižinah je, razen na jugovzhodu države, sploh ni bilo. Omembe vredna količina snega (5–20 cm) je zapadla le s 23. na 24. marec nad nadmorsko višino okoli 600 metrov, pa še to zlasti v osrednjem, južnem in vzhodnem delu Slovenije. A tudi ta sneg je v treh dneh skoraj povsod skopnel. Nekoliko boljše, a še vedno za marec skromne, so bile snežne razmere v alpskih dolinah in sredogorju. V Ratečah in na Pasji ravni je bilo le pet dni s snežno odejo (ob 7. uri zjutraj), na Rudnem polju pa je bila snežna odeja skozi mesec debela le 10–70 cm.

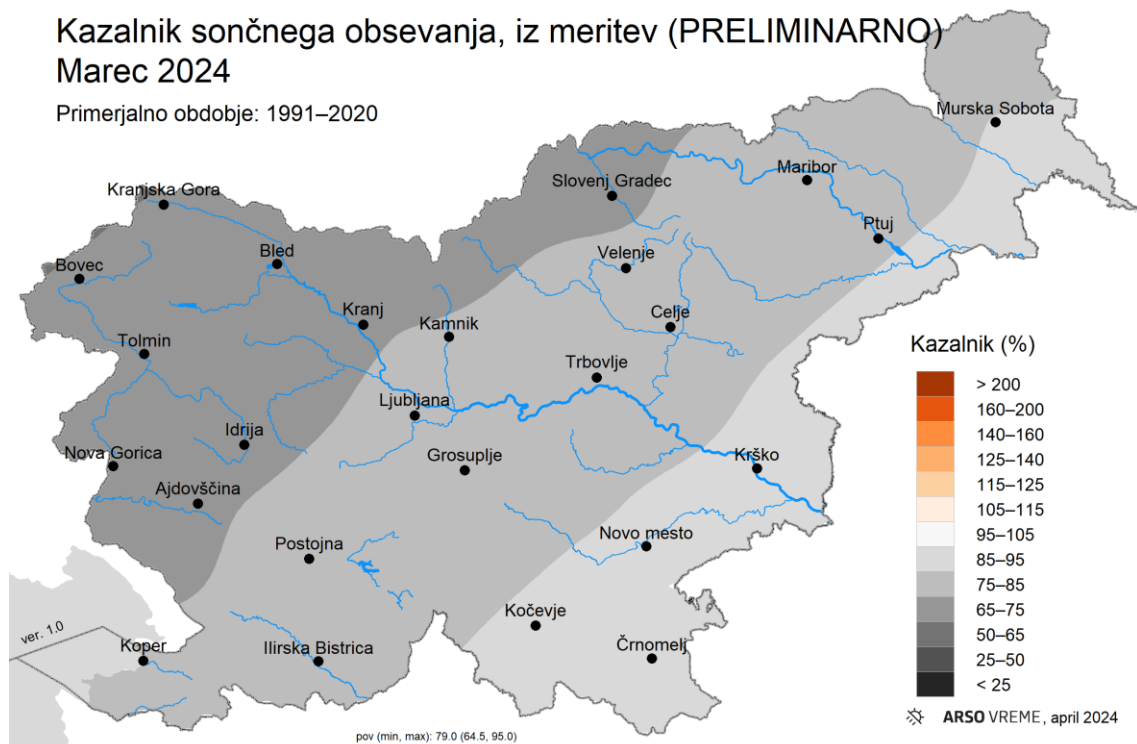
Drugačne so bile razmere v visokogorju Alp, kjer so se nadaljevale povprečne do nadpovprečne razmere ob koncu meteorološke zime. Na Kredarici je bilo večino meseca okoli 3 metre snega, konec meseca pa se je zaradi dokaj obilnega sneženja višina snežne odeje povečala do 370 cm. Na Voglu in Vršiču je bilo snega marca sicer bistveno manj, okoli poldruega oziroma enega metra, kar pa je blizu

dolgoletnega povprečja. Nasprotno od Kredarice pa se je snežna odeja na teh dveh merilnih mestih proti koncu meseca počasi tanjšala, saj je bila velika večina padavin v obliki dežja.

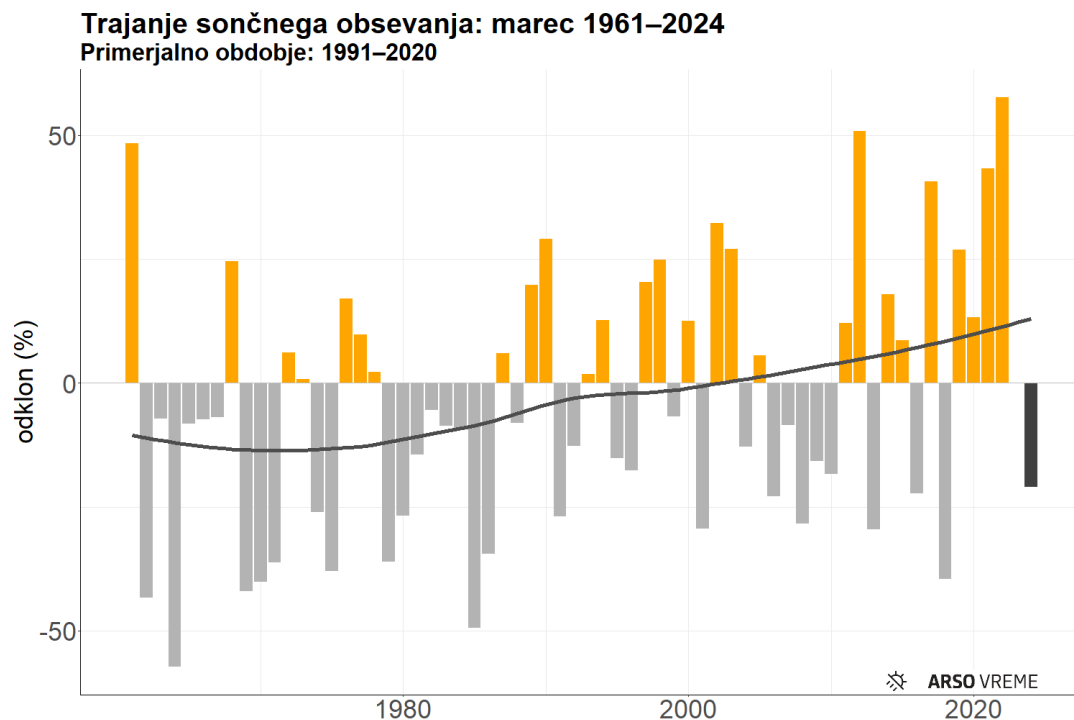
Letošnji marec je bil na ravni Slovenije podpovprečno osončen, s kazalnikom na državni ravni 79 %. Tako spada med 20 najmanj sončnih marcev od leta 1961. V tem obdobju je bil najbolj osončen marec 2022, s kazalnikom 158 %, najmanj pa marec 1964 (kazalnik 43 %).

Prostorsko gledano je bil letošnji marec povsod podpovprečno osončen. Najmanj osončen je bil severozahodni del države, osončenost je proti jugu in vzhodu naraščala. Glede na razpon vrednosti v primerjalnem obdobju 1991–2020 je bil marec v večini države slabo osončen do normalno osončen (med 9. in 75. centilom).

Podobno kot temperatura zraka tudi trajanje sončnega obsevanja zadnjih 50 let izkazuje naraščajoč trend, od leta 2011 prevladujejo nadpovprečno osončeni meseci.



Slika 5. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja marca 2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov. Posebej ob meji države so napake lahko velike.



Slika 6. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja na državni ravni v marcih 1961–2024 glede na povprečje tridesetletnega primerjalnega obdobja 1991–2020. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. Marec 2024 je označen s temnejšo barvo.

Marec 2024 je po skupni mesečni statistiki temperature zraka in višine padavin od ostalih marcev precej odstopajoč. Še najbolj je podoben marcu 1989, ki pa je bil za 1 °C hladnejši, nadpovprečno osončen in po kazalniku višine padavin veliko bolj razgiban. Glede na veliko količino padavin je letošnji marec presenetljivo topel, a še vedno manj izstopajoč od marca 2001. Štirje od petih najtoplejših marcev so bili suhi do zelo suhi, torej na drugi strani padavinskega spektra kot letošnji marec (spodaj desno na razsevnem grafu). Zemljevide odklonov za izbrane spremenljivke najdete na povezavi <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/monthly-charts/>.



Slika 7. Razsevni grafikon kazalnika višine padavin od odklona povprečne temperature zraka za marce v letih 1950–2024. Svetlost barve kroga je povezana z letnico; starejša leta so svetlejša, novejša leta temnejše barve. Letošnji marec je označen z rdečim krogcem.

ARSO, 5. april 2024